

Thánh Lễ kỷ niệm 10 năm
Đức Cha Emmanuel Nguyễn Hồng Sơn
đón nhận thánh chức Giám Mục
(Xh 32, 7-14; 1Thes 5,12-18; Lc 7,11-17)
Thứ Ba, 20/01/2026

Kính thưa cộng đoàn phụng vụ,

Chúng ta họp nhau trong thánh lễ đặc biệt sáng hôm nay để cùng nhau tạ ơn Chúa với Đức Cha Emmanuel, vị chủ chăn của Giáo Phận trong dịp mừng kỷ niệm 10 năm Đức Cha đón nhận thánh chức Giám Mục, như TV 91 đã diễn tả: “Thú vị thay được tạ ơn Chúa, được hát mừng lạy Đấng Tối Cao, được tuyên xưng tình thương buổi sớm, lòng thành tín Ngài suốt canh khuya”.

Trước hết, chúng ta cùng dừng lại một chút để nhân dịp này, hiểu thêm về Thánh Chức Giám Mục trong Giáo Hội. Vì Chức vụ giám mục không chỉ đơn thuần là một chức vụ, mà là một chức vụ quan trọng và thiêng thánh trong Giáo hội Công giáo.

GLHTCG từ số 1555-1561 trình bày: Giám mục lãnh nhận cách viên mãn bí tích Truyền Chức Thánh. Đức Giáo hoàng là người chỉ định hay Bổ nhiệm cho một linh mục lên hàng giám mục. *“Giám mục lãnh nhận cách viên mãn bí tích Truyền Chức Thánh: bí tích này đưa ngài vào Giám mục đoàn và trở thành thủ lãnh hữu hình của Giáo Hội địa phương được ủy thác cho ngài. Với tư cách là người kế nhiệm các Tông Đồ và là thành viên của Giám mục đoàn, các Giám mục tham dự vào trách nhiệm tông đồ và sứ vụ của toàn thể Hội Thánh dưới quyền Đức Giáo Hoàng, Đấng kế nhiệm thánh Phêrô”*¹.

- Thời các Tông Đồ

Chức vụ Giám mục đã được thánh Phaolô đề cập đến trong hai bức thư: 1 Timôthê 3,1-7 và Thư gửi ông Titô 1,5-9. Timôthê như vị giám mục đầu tiên của Êphêxô, được thánh Phaolô truyền chức và giao phó nhiệm vụ chăn dắt và dạy dỗ cộng đoàn tín hữu. Thánh Phaolô nói với môn đệ Timôthê²: *“Tôi nhắc anh phải khơi dậy đặc sủng của Thiên Chúa, đặc sủng anh đã nhận được khi tôi đặt tay trên anh”* (2 Tm 1,6) và *“Đây là lời đáng tin cậy: ai mong được làm giám quản, người ấy ước muốn một nhiệm vụ cao đẹp.”* (1Tm 3,1). (Giám mục: Tiếng Hy Lạp: Episcopos (ἐπίσκοπος): người giám sát, người quan sát, người quản lý, người bảo hộ. Từ đó có từ tiếng Anh Bishop (Giám mục). P.V.C.G.K dịch là “giám quản”). Thánh Phaolô nói với ông Titô: *“Tôi đã để anh ở lại đảo Kêta, chính là để anh hoàn thành công việc tổ chức, và đặt những kỳ mục trong mỗi thành như tôi đã truyền cho anh”* (Tt 1,5).

- Công Đồng Vatican II

Sắc lệnh Christus Dominus xác quyết các giám mục là những người kế vị các Tông đồ, hợp nhất và dưới quyền Đức Giáo Hoàng, được Chúa Kitô trực tiếp sai đi để truyền dạy đức tin, thánh hóa mọi người trong chân lý. Trong phần mở đầu số 2b Sắc lệnh viết: *“Phần*

¹ Giáo Lý Hội Thánh Công Giáo 1594.

² Giáo Lý Hội Thánh Công Giáo 1590.

các Giám mục, do Chúa Thánh Thần cất cử, các ngài kế vị các Tông Đồ làm chủ chăn các linh hồn, đồng thời, trong sự hợp nhất với Đức Giáo Hoàng và dưới quyền ngài, các Giám mục được ủy thác sứ mạng duy trì mãi mãi công việc của Chúa Kitô, vị Mục tử vĩnh cửu. Thật vậy, Chúa Kitô đã trao cho các Tông Đồ và những đáng kế vị mệnh lệnh và quyền dạy dỗ muôn dân, thánh hóa mọi người trong chân lý và hướng dẫn họ. Do đó, nhờ Thánh Thần mà các ngài đã lãnh nhận, các Giám mục trở nên những thầy dạy đức tin, thương tế, và những mục tử chân chính, đích thực.” (CD 2b) Do vậy, nhiệm vụ của các Giám Mục vừa liên đới với Giáo Hội toàn cầu, vừa trách nhiệm với Giáo Hội địa phương.

Với Giáo hội toàn cầu

Các giám mục, qua việc tấn phong và hiệp thông trong hàng giám mục, được chia sẻ quyền lực tối cao với Đức Giáo Hoàng. Ngài là thành phần trong Giám Mục Đoàn; vì thế ngài phải quan tâm đến Giáo hội phổ quát (CD số 3, 4, 6). Các ngài giúp Giáo hoàng chăm sóc Giáo hội thông qua Thượng Hội đồng Giám mục.

Với Giáo hội địa phương

Giám mục lại được trao cho một địa phận cụ thể. Giáo phận là một phần của dân Chúa được giao cho giám mục chăn dắt. Các giám mục có trách nhiệm giảng dạy, thánh hóa và cai quản giáo phận của mình như trong lời nguyện đầu lễ.

Như thế chính Chúa tuyển chọn các Tông Đồ và sai các Ngài đi, và kế tiếp các Tông Đồ là các Giám mục. Chúa Giêsu nói “*Không phải các con đã chọn Thầy, nhưng chính Thầy đã chọn các con, và đã cắt đặt để các con đi và mang lại hoa trái, và để hoa trái các con tồn tại*” (Ga 15, 16). Trong khung cảnh của cử hành Thánh lễ Tạ Ơn hôm nay, với ánh sáng của Lời Chúa, chúng ta hiểu hơn về chức Giám Mục.

Thánh Luca ghi lại câu chuyện Chúa Giêsu đi rao giảng Tin mừng có các môn đệ và đám đông dân chúng đi cùng. Ngài gặp người ta đang khiêng xác đi chôn, thấy bà góa khóc, vì đó là người con trai duy nhất của bà. Chúa Giêsu chạnh lòng thương và nói với bà: “Bà đừng khóc nữa!” và Ngài đưa tay đụng đến quan tài và truyền cho người thanh niên chỗi dậy, người chết hồi sinh và Chúa trao lại cho người mẹ. Chính hình ảnh này cho ta thấy ơn gọi Chúa chọn gọi các Tông Đồ và các Đáng kế vị các Ngài trong chức Giám Mục để các Ngài tiếp nối sứ điệp tình yêu của Chúa, tiếp tục chạnh lòng xót thương, đụng chạm đến, xoa dịu những vết thương, những nỗi đau khổ tốt cùng của con người. Hoàn sinh lại những tâm hồn đã chết và đau thương.

Ta lại thấy tính cách của vị lãnh đạo cộng đoàn qua hình ảnh của Môsê trong bài đọc 1: Dân chúng phản nghịch đúc bò vàng và thờ lạy nó. Chúa nổi cơn thịnh nộ: “Ta đã thấy dân này rồi, đó là một dân cứng đầu cứng cổ. Bây giờ cứ để mặc Ta, cứ để cơn thịnh nộ của Ta bùng lên phạt chúng, và Ta sẽ tiêu diệt chúng”. Ông Môsê cố làm cho Chúa nguôi giận, phân trần với Chúa để cứu dân. Hình ảnh của vị lãnh đạo đầy sự nhẫn nại và đầy lòng xót thương với dân chúng.

Thật vậy, chính vì tình yêu, chính vì lòng xót thương mà Chúa muốn tuyển chọn các Đáng kế vị các Tông Đồ trong chức Giám Mục để chăm sóc dân Chúa như sắc lệnh Christus Dominus của Công Đồng Vatican II đã dạy: “*Khi thi hành phận vụ của một người*

cha cũng là mục tử, các Giám mục hãy sống giữa những người thuộc về mình, như những người phục vụ, nghĩa là như những mục tử tốt lành biết các con chiên của mình và được các con chiên của mình biết mình, đồng thời như những người cha đích thực đầy tình yêu thương chăm lo cho tất cả mọi người và được mọi người luôn quý mến cũng như tuân phục quyền bính của Thiên Chúa đã ban cho các ngài. Các ngài quy tụ đoàn chiên của mình thành một gia đình trọn vẹn và đào tạo để tất cả mọi người, nhờ ý thức về nhiệm vụ của mình, luôn sống và hành động trong sự hiệp thông đức ái” (CD số 16).

(Con xin chia sẻ vài cảm nhận,) ngày đón nhận chức thánh Giám mục Đức cha đã chọn câu: “Vâng nghe Thánh Thần”. Nhiều người gọi là ‘khẩu hiệu’, nhưng đúng hơn phải xem đây là phương châm sống và hành động: “Vâng nghe Thánh Thần”. Cụm từ này không trích trực tiếp từ Thánh Kinh, nhưng được gợi ý từ thái độ sống và hành động, trước tiên là của Chúa Giêsu, rồi của các Tông đồ; các văn kiện thuộc Huấn quyền Hội Thánh cũng nhiều lần nói đến, chẳng hạn như Tông thư “Ngàn năm thứ ba” của Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II, hoặc trong các bài giảng, huấn dụ của Đức Bênêdictô XVI và Đức Phanxicô, các Thượng Hội Đồng Giám mục cũng nhắc đến thái độ cần thiết này của Hội Thánh. Ý nghĩa đầy đủ phải là “ngoan ngoãn vâng nghe Thánh Thần”, để dạy, để bảo trước sự soi dẫn của Chúa Thánh Thần”.

Con nghĩ rằng đây cũng là tư thế phó thác cho Thiên Chúa dưới sự dẫn dắt của Chúa Thánh Thần trong công việc mục vụ của Đức Cha. Vì vậy, dễ thấy mỗi lần Đức Cha đi đâu kể cả đi nước ngoài, thấy các cha nói hầu như trong túi không có tiền, có thì xài ai cho thì xài; nếu có chắc là có gói thuốc lá. (Mỗi khi Đức Cha đến thêm sức, chúng con cũng để sẵn gói thuốc lá với ly nước lá với vậy thôi, Đức Cha đến làm điều cho thơm râu rồi Dâng lễ cho sốt sáng). Trong hành trình 10 năm Giám mục, Đức Cha thường để ý đến những vùng sâu vùng xa, những dịp lễ lớn như Giáng Sinh và Phục sinh, Đức Cha thường dành thời gian đến những giáo xứ hoặc giáo điểm mới còn thô sơ, như Tân Lâm, Hòa Vinh, hay Côn Đảo. Chúng con nhận thấy tinh thần của ĐTC Phanxicô được thể hiện nơi Đức Cha. Và có lẽ Đức Cha cũng muốn lan truyền tinh thần đó cho anh em Linh mục; tinh thần của một Giáo Hội mang tính truyền giáo, đi đến những vùng ngoại biên, sẵn sàng chấp nhận mang thương tích.

Còn nhiều việc trong suốt hành trình 10 năm qua, cũng không cần phải kể ra những thành quả mà Đức Cha đã cống hiến cho Giáo Hội Việt nam trong cương vị là Chủ Tịch UB Phụng Tự của HĐGM ba nhiệm kỳ liên tiếp.

Thế nên đây là dịp để Dân Chúa trong giáo phận cầu nguyện và tỏ lòng biết ơn và kính trọng với vị chủ chăn như lời thư thánh Phaolô Tông Đồ gửi giáo đoàn Thesalonica trong bài đọc 2 : *“chúng tôi xin anh em hãy quý trọng những ai đang vất vả vì anh em, để lãnh đạo anh em nhân danh Chúa và khuyên bảo anh em. Hãy lấy tình bác ái mà hết lòng tôn kính những người ấy, vì công việc họ làm.”* (1Thes 5,12-13)

Chúng con cầu xin Chúa ban cho Đức Cha ngoài những ơn cần thiết, xin chúa ban cho Đức Cha sự nhẫn nại và đầy lòng thương xót của Chúa để Đức Cha tiếp tục sứ vụ mục tử chăm sóc đoàn chiên giáo phận mà Chúa đã trao phó cho Đức Cha, tiếp tục là đôi chân

và cánh tay nối dài của Chúa đi đến những vùng ngoại biên mà trong suốt 10 năm qua Đức Cha đã đi.

Xin khép lại phần chia sẻ với lời nguyện khẩn cầu cho Các Đức Giám Mục:

Lạy Chúa Giêsu là Mục Tử Nhân Lành, Ngài đã ban Thánh Thần để hướng dẫn Hội Thánh và dẫn dắt các tín hữu đến với Ngài qua sứ vụ của những người kế vị các Tông Đồ, đó là các giám mục.

Nhờ ơn soi dẫn của Thánh Thần, xin ban cho các giám mục sự khôn ngoan trong việc lãnh đạo, trung thành trong giảng dạy, và sự thánh thiện trong việc gìn giữ các mẫu nhiệm thánh thiêng của Chúa.

Khi các giám mục cầu nguyện cùng các tín hữu: “Lạy Cha chúng con!”, xin cho các ngài càng ngày càng đồng hóa với Chúa, và cùng với Chúa hiến dâng cuộc sống của họ, Đáng Cứu Chuộc duy nhất.

Xin đổi mới nơi các giám mục của Chúa với đức tin sâu sắc hơn, niềm tin tưởng vào Chúa lớn lao hơn, sự tín thác như trẻ thơ nơi Đức Mẹ Maria, và lòng trung thành vững chắc với Đức Thánh Cha.

Lạy Đức Mẹ Maria, xin chuyển cầu cho các giám mục của Mẹ. Amen.

20/01/2026

Lm. Gioan B. Trương Đình Hà